

Veselības ministrija

KOMUNIKĀCIJAS NODAĻA

Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011, tālr. 67876000, fakss 67876002, e-pasts vm@vm.gov.lv, www.vm.gov.lv

Rīgā

13.08.2019. Nr. 08-01/

**Vienoti cīnīsimies pret antibiotiku nepamatotas un biežas
lietošanas sekām**

Antibiotikām ir būtiska nozīme cilvēku un dzīvnieku slimību ārstēšanā, tomēr to bieža un nepamatota lietošana var radīt antimikrobiālo rezistenci (AMR). Tas nozīmē, ka mikroorganismi kļūst nejutīgi pret antibiotikām, un cilvēkam vai dzīvniekam šīs antibiotikas vairs nespēj palīdzēt. Tāpēc nepieciešama vienota visu sektoru rīcība, lai mēs nenonāktu tādā situācijā, kāda pastāvēja pirms antibiotiku izgudrošanas.

Lai Latvijā būtu vienota izpratne un koordinēts rīcības plāns, mazinot AMR riskus, Veselības ministrija kopā ar Zemkopības ministriju (ZM) izstrādājusi AMR ierobežošanas un piesardzīgas antibiotiku lietošanas plānu šim un nākošajam gadam*. Šodien, 13. augustā, rīcības plāns apstiprināts Ministru kabinetā.

Salīdzinot ar citām Eiropas Savienības valstīm, Latvijā AMR izplatības rādītāji ir vieni no zemākajiem, arī pašu antibiotiku patēriņš Latvijā ir salīdzinoši mazs. Tajā pašā laikā ir jāapzinās, ka rezistenti mikroorganismi izplatās pāri valstu robežām, piemēram, cilvēkiem ceļojot, ar pārtiku, tādēļ pastāv risks, ka rezistentie mikroorganismi no valstīm ar augstu AMR izplatību nonāk Latvijā. Pēc Pasaules Veselības organizācijas datiem vairākās pasaules daļās AMR izplatība jau ir sasniegusi satraucošu līmeni. Līdz ar to Latvijā jābūt koordinētai un vienotai iestāžu un organizāciju darbībai, lai situācija valstī nepasliktinātos.

AMR nav tikai cilvēku veselības, bet arī dzīvnieku veselības jautājums, tāpēc pirmo reizi kopā ar ZM ir izstrādāts konkrēts rīcības plāns AMR ierobežošanai saskaņā ar Vienas veselības principu, uzņemoties vienlīdzīgu atbildību par tā īstenošanu. Cilvēku un dzīvnieku veselība ir savstarpēji saistītas, jo slimības tiek pārnestas no dzīvniekiem uz cilvēku un otrādi. Turklāt bieži gan dzīvnieku, gan cilvēku ārstēšanai tiek izmantotas vienas un tās pašas antibiotikas. Tādēļ AMR jomā tiek runāts par Vienas veselības principu (ciešu mijiedarbību starp dažādiem sektoriem).

Rīcības plānā iekļauti konkrēti pasākumi vairākos darbības virzienos. Piemēram, būtiski ir uzlabot ārstniecības personu, praktizējošu veterinārārstu un dzīvnieku

īpašnieku izpratni par atbildīgu un piesardzīgu antibiotiku lietošanu. Nepieciešams arī sabiedrībai skaidrot, piemēram, kādas var būt sekas nepamatotai antibiotiku lietošanai, tai skaitā iekļaujot šos jautājumus skolu izglītības programmā. Piemēram, daļa iedzīvotāju nepareizi uzskata, ka antibiotikas palīdz vīrusu infekciju ārstēšanai. Plānotas arī aktivitātes, lai efektīvāk uzraudzītu antibiotiku patēriņu Latvijā.

Vienlaikus jānorāda, ka ir risinājumi, kas neprasa lielus ieguldījumus, bet ilgtermiņā dod rezultātu, piemēram roku mazgāšana slimību profilakses nolūkos. Svarīga ir arī infekcijas slimību kontrole un profilakse, jo veselam cilvēkam vai dzīvniekam nav nepieciešams lietot antibiotikas.

Lai realizētu iecerēto, kopumā nepieciešami papildu 4,4 miljoni eiro; no tiem 2020. gadā – 927 tūkstoši eiro un 2021. gadā – aptuveni 3,5 miljoni eiro. Šis aspekts tiks vērtēts, valdībai lemjot par nākošā gada un vidējā termiņa budžetu.

*Antimikrobiālās rezistences ierobežošanas un piesardzīgas antibiotiku lietošanas plāns "Viena veselība" 2019.-2020. gadam

VM Preses sekretāre

Anna Strapcāne

tālrunis: 67876106; 20388356

e-pasts: anna.strapcane@vm.gov.lv